

GRAVES HASTALIĞI

written by Dr. Aydođan Lermi

Graves

Toksik guatr, Diffüz guatr, Graves' Disease, Diffuse thyrotoxic goitre.

Graves hastalığı nedir?

Tiroid bezi boyun ön tarafında yer alan ve salgıladığı hormonlar ile vücudun metabolizmasını hızlandıran bir bezdir. Tiroid bezi salgıladığı T3 ve T4 hormonları ile bütün vücudun metabolik hızını ayarlar. Tiroid bezi beyinden salgılanan Tiroid Stimulan Hormon (TSH) denilen bir hormon ile kontrol edilir. Graves hastalığı hipertiroidiye yol açan (Tiroid bezinin çok çalışmasına yol açan) en sık hastalıktır. Graves hastalığı otoimmün hastalıktır, yani vücudun kendi dokusuna karşı oluşan antikorlar nedeniyle ortaya çıkar (TSH benzer antikor = TRAB= Tiroid Reseptör Antikoru= TSI = Tiroid Stimulan İmmünglobülin). Bu anti Tiroid antikorlar Tiroid bezinin çok çalışmasına sebep olur. Tiroid Stimulan Hormon benzeri bu antikorlar hastalığın ana sebebidir. Graves hastalığında ortaya çıkan TSI beyinden salgılanan TSH gibi etki ederek tiroid bezinin çok çalışmasına ve aşırı hormon üretmekle metabolizmanın artmasına yol açar. Tiroid bezi büyür (GUATR). Hastalık genç-orta yaşlarda ve kadınlarda daha sık görülür ve dünyada 10 milyondan fazla insanı etkiler. Ailede otoimmün hastalık olanlarda daha sık görülür.

Graves hastalığının belirtileri nelerdir?

Hastalık genellikle genç orta yaşlarda ortaya çıkar, yavaş seyirli bir hastalıktır, hastaların %30 unda göz belirtileri olabilir (fırlamış gözler, göz kuruması, iritasyon vb.), ayrıca sıklıkla

- Konsantrasyon güçlüğü,
- Çift görme,
- Sık dışkılama,
- Tiroid bezinin büyümesi (guatr),
- Erkeklerde meme dokusunun büyümesi(jinekomasti),
- Ellerde titreme,
- İmpotans ve libido azalması,
- Çarpıntı, aritmi,
- Uykusuzluk,
- Kaslarda güçsüzlük,
- İştah artması,
- Sinirlilik, depresyon, anksiyete,
- Aşırı terleme,
- Kilo kaybı görülür.

Gebelerde Graves hastalığı bebekte geçici hipertiroidiye yol açar. Tiroid hormonlarına uzun süre yüksek dozda maruz kalmak kemik erimesine yol açar. Tiroid hormonlarının ani ve aşırı yükselmesi tiroid krizine denilen ağır tabloya yol açar.

Graves hastalığı nasıl teşhis edilir?

Hastanın şikayetleri ve klinik muayene teşhisin temelini oluşturur, hastada guatr varlığı ve göz bulguları Graves hastalığını destekler, ayrıca laboratuvar testleri teşhisi destekler. Hastaların %50

sinde klinik bulgu ve şikayet yoktur, hastalık sadece laboratuvar testleri ile teşhis edilir. Hasta kanında bakılacak olan

- TSH,
- T3 (tri iodo trionin),
- T4 (tetra iodo trionin) hormonları ve bu hormonların serbest miktarları
- Free T3, Fee T4 teşhise yardımcı olur.
- Troid bezine karşı gelişen antikorlar bakılabilir
 - TSI= TRAB (tiroid Stimulan İmmunglobülin = TRAB= tiroid reseptör antikoru) Graves hastalığına özgüdür tanı koydurur,
 - Tiroid Peroksidaz antikoru (Anti TPO) Graves hastalığına özgü değildir Hashimoto hastalığında da pozitif olur.
 - Anti Tiroglobülin (Anti Tg) de Graves hasatlığına özgü değildir.

Graves Hastalığına Laboratuvar dışı tanı yöntemleri:

- Ultrasonografi: tiroid bezinin büyüklüğü tespit edilir.
- Radyoaktif İyot tutulumu: tiroid bezi iyot ile çalışır. Graves hastalığında fazla çalışan tirodi dokusu verilen iyodu fazlaca tutar. Graves hastalığı için önemli bir testtir. Verilen radyoaktivite bir hastalıya yol açmayacak kadar düşüktür.

Graves hastalığının tedavisi:

Tedavide tiroid den salınan hormon fazlalığını durdurmak hedeflenir, bu amaçla:

- Anti tiroid ilaçlar ile hormon yapılması engellenmeye çalışılır,
- Radyoaktif iyot ile tiroid dokusu harap edilerek fazla çalışması önlenir,
- Bazen cerrahi olarak fazla çalışan tiroid bezi çıkartılır.

Hormon seviyesi normale indirildiği zaman göz bulguları hızla geriler. Sinirlilik, çarpıntı, terleme, anksiyete gibi şikayetler beta bloker ilaçlar ile tedavi edilir.

Referanslar:

- Eckman, A. (Updated 2010 April 20). Graves disease. MedlinePlus Medical Encyclopedia [On-line information]. Available online at <http://www.nlm.nih.gov/medlineplus/ency/article/000358.htm>. Accessed November 2010.
- Yeung, S. et. al. (Updated 2010 April 26). Graves Disease. eMedicine [On-line information]. Available online at <http://emedicine.medscape.com/article/120619-overview> through <http://emedicine.medscape.com>. Accessed November 2010.
- Ferry Jr., R and Levitsky, L. (Updated 2010 April 23). Graves Disease. eMedicine Specialties, Pediatrics [On-line information]. Available online at <http://emedicine.medscape.com/article/920283-overview> through <http://emedicine.medscape.com>. Accessed November 2010.
- Patil-Sisodia, K. and Mestman, J. (2010 March 31). Graves Hyperthyroidism and Pregnancy: A Clinical Update. Medscape Today from Endocrine Practice. 2010;16(1):118-129. [On-line information]. Available online at <http://www.medscape.com/viewarticle/718807> through <http://www.medscape.com>. Accessed November 2010.
- Mayo Clinic Staff (2009 July 7). Graves' disease. MayoClinic.com <http://www.mayoclinic.com/health/graves-disease/DS00181/METHOD=print> through <http://www.mayoclinic.com>. Accessed November 2010.